

Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων

ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

αναφορικά με

τον Ορισμό Σχετικής Αγοράς,

την αξιολόγηση της ανάγκης ex ante ρύθμισης,

την Ανάλυση για την Ύπαρξη Αποτελεσματικού Ανταγωνισμού και

τον Καθορισμό Παροχέα με Σημαντική Ισχύ στη Σχετική Αγορά

και

το Σχέδιο Ρυθμιστικών Μέτρων

Αναφορικά με την Λιανική Αγορά Μισθωμένων Γραμμών.

Αριθμός Εγγράφου:	ΕΑ 07/2014
Ημερομηνία:	17 Νοεμβρίου 2014

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ 1 - ΣΥΝΟΨΗ	3
1.1 Εισαγωγή	3
1.2. Συμπεράσματα εξέτασης Αγοράς	5
ΜΕΡΟΣ 2 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο	7
2.2. Προσέγγιση ΕΡΗΕΤ	10
2.3. Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)	13
2.4 Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο	14
2.5 Δομή Εγγράφου	16
ΜΕΡΟΣ 3 - ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	17
3.1. Εισαγωγή	17
3.2. Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς	18
3.3. Σχετική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών	19
3.3.1 Εισαγωγή	19
3.3.2 Τεχνολογίες Δικτύωσης και Μετάδοσης /Μεταφοράς Δεδομένων στην Κυπριακή Αγορά.	21
3.4 Γεωγραφική Αγορά.....	24
3.5 Τεστ Τριών Κριτηρίων.	25
(α) παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά.	26
(β) διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.	29
(γ) ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνον της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση πιθανές αποτυχίες της σχετικής αγοράς.των αδυναμιών της αγοράς.	31
3.6 Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια.	32
3.7. Συμπεράσματα Εξέτασης Λιανικής Αγοράς Μισθωμένων Γραμμών.	33
Μέρος 4 - Αξιολόγηση Επιπτώσεων Άρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων.....	34
Παράρτημα 1- Ερωτηματολόγια προς Παροχείς	36
Παράρτημα 2 – Απαντήσεις Παροχών στα ερωτηματολόγια που αναφέρονται στο παράρτημα 1	41
Παράρτημα 3 - Αποτελέσματα Έρευνας Καταναλωτών.	42
Παράρτημα 4 - Επιστολή ΕΠΑ	43
Παράρτημα 5 - Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την Εξέταση της Λιανικής Αγοράς Μισθωμένων Γραμμών.	44

ΜΕΡΟΣ 1 - ΣΥΝΟΨΗ

1.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών¹, ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ), καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο² λαμβάνοντας

---

¹Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή , και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

«Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας) και «Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31/07/2002, σελ. 37), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009.

² «Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.33), (Οδηγία Πλαίσιο όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2009/140/ΕΚ). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία με το Ν.112(Ι)/2004, ως ισχύει τροποποιηθείς.

υπόψη τη Σύσταση για τις σχετικές Αγορές του 2014 (νέα Σύσταση)³ και τη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές⁴ του 2007 («η Σύσταση»). Στη συνέχεια, ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στην Αγορά⁵ («Κατευθυντήριες Γραμμές»). Σύμφωνα με το άρθρο 48 (1) του Νόμου 112(Ι)/2004, μετά την ολοκλήρωση του ορισμού των σχετικών αγορών σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 46 και 47 του Νόμου, ο Επίτροπος διεξάγει ανάλυση του καθεστώτος ανταγωνισμού.

Στη νέα Σύσταση του 2014 και στη Σύσταση του 2007 δεν περιλαμβάνεται η πρώην αγορά 7 που ήταν η λιανική αγορά ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών, η οποία περιλαμβανόταν στη Σύσταση του 2003. Σύμφωνα με την παράγραφο 22 του προοιμίου της νέας Σύστασης του 2014 «οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ⁶ της Επιτροπής και της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της

---

³ΣΥΣΤΑΣΗ 2014/710/ΕΕ της Επιτροπής 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 295 της 11.10.2014 σ. 79).

⁴ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Δεκεμβρίου 2007 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ), και Αιτιολογική Έκθεση αυτής. Μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, όπως ισχύουν τροποποιηθείσες.

⁵ «Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (2002/С/165/03, ΕΕ C 165/6 της 11.7.2002, σελ. 6). Μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως ισχύουν τροποποιηθείσες.

⁶ Σύσταση 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([ΕΕ L 114 της 8.5.2003, σ. 45](#)).

παρούσας σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση»..

Τα τρία αυτά κριτήρια είναι:

- Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά.
- Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα.
- Ανεπάρκεια του δικαίου του ανταγωνισμού μόνου να αντιμετωπίσει ενδεδειγμένα τις εκάστοτε αστοχίες της αγοράς.

Σε περίπτωση που με το πέρας της εξέτασης του καθεστώτος του ανταγωνισμού σε κάθε σχετική αγορά ο Επίτροπος καταλήγει στον καθορισμό οργανισμού/ών με ΣΙΑ, τότε στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο με στόχο την

- προώθηση του ανταγωνισμού
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1.2. Συμπεράσματα εξέτασης Αγοράς

Στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

A. Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Ο Επίτροπος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αγορά περιλαμβάνει:

- Ψηφιακές Μισθωμένες Γραμμές τεχνολογίας SDH/HDSL/SDSL
- Ψηφιακά κυκλώματα τεχνολογίας Ethernet (προϊόντα E-Line και E-VPN)
- Ψηφιακά κυκλώματα Πρόσβασης σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα μέσω Μισθωμένης Γραμμής

Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα της αγοράς, την Οδηγία Πλαίσιο και τη σχετική Ευρωπαϊκή Νομολογία οι οποίες αναφέρουν ότι η ρύθμιση πρέπει να είναι ουδέτερη ως προς την τεχνολογία.

Η γεωγραφική αγορά των Λιανικών Μισθωμένων Γραμμών αντιστοιχεί σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

B. Αναφορικά με την δοκιμασία τριών κριτηρίων.

Σε ό,τι αφορά στις λιανικές Μισθωμένες Γραμμές, ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια :

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός του σχετικού χρονικού ορίζοντα
- ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης της λιανικής αγοράς ΜΓ, ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ΑΤΗΚ δεν κατέχει Σημαντική Ισχύ στη λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών και ως εκ τούτου αίρονται όλες οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που είχαν επιβληθεί στην ΑΤΗΚ με την απόφαση 2/2007 κατόπιν της ολοκλήρωσης του πρώτου κύκλου εξέτασης τη αγοράς.

Κατά τη διάρκεια της Δημόσιας Διαβούλευσης, ο ΕΡΗΕΤ έχει προβεί στη συλλογή σχολίων από τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε και τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε ο ΕΡΗΕΤ αναφορικά με:

- Τον ορισμό της σχετικής αγοράς,
- την εφαρμογή της δοκιμασίας των 3 κριτηρίων και
- την απόσυρση των ρυθμιστικών μέτρων.

ΜΕΡΟΣ 2 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁷, το οποίο προσβλέπει στη δημιουργία ενός κοινού εναρμονιστικού πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στοχεύει στη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά και την ενθάρρυνση των προοπτικών για αποτελεσματικό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών, οι προς ρύθμιση αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και παρατίθενται στη σχετική νέα Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁸. Εφόσον αυτό δικαιολογείται από τις εθνικές

---

⁷ Βάση για το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν οι ακόλουθες οδηγίες):

«Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/EK σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/EK σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή , και 2002/20/EK για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

«Οδηγία 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας) και «Οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31/07/2002, σελ. 37), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009.

Οι πιο πάνω οδηγίες μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τον Ν.112(Ι)/2004 την 30^η Απριλίου 2004, όπως ισχύει τροποποιηθείς.

⁸ ΣΥΣΤΑΣΗ 2014/710/ΕΕ της Επιτροπής 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ τρων προτέρων κανονιστική ρύθμιση,

---

συνθήκες, δυνατόν να αναγνωριστούν από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) και άλλες αγορές, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Ο ΕΡΗΕΤ, καλείται στα πλαίσια των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, περιλαμβανομένης και της γεωγραφικής διάστασης κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση της ΕΕ. Στη συνέχεια, ο ΕΡΗΕΤ προχωρεί σε εξέταση του υφιστάμενου καθεστώτος του ανταγωνισμού σε κάθε αγορά και αξιολογεί το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές⁹ της ΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 (1) του Νόμου 112(Ι)/2004, «Μετά την ολοκλήρωση του ορισμού των σχετικών αγορών σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 46 και 47 του Νόμου, ο Επίτροπος διεξάγει ανάλυση του καθεστώτος ανταγωνισμού». Σύμφωνα με το άρθρο 48(2) του Νόμου 112(Ι)/2004, «όπου ως αποτέλεσμα της ανάλυσης του ανταγωνισμού σε μια συγκεκριμένη αγορά, ο Επίτροπος διαπιστώνει ότι η αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, ο Επίτροπος ορίζει πρόσωπο ή πρόσωπα με Σημαντική Ισχύ στην αγορά αυτή».

Σύμφωνα με το άρθρο 48 (5) του Νόμου, όπου ως αποτέλεσμα της εξέτασης του επιπέδου του ανταγωνισμού σε μία συγκεκριμένη αγορά, ο Επίτροπος διαπιστώνει ότι η αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, δεν πρέπει να επιβάλλει ή να διατηρεί οποιαδήποτε από τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 49 και αίρει τις υπάρχουσες υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν με προηγούμενη σχετική Απόφαση του, παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη κατάλληλο χρόνο ειδοποίησης πριν από την άρση αυτή.

Σε κάθε μια από τις αναγνωρισθείσες αγορές η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή (ΕΡΑ) είναι δυνατό να επέμβει εκ των προτέρων (ex-ante) στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της μόνο εφόσον η υπό

σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 295 της 11.10.2014 σ. 79).

⁹ «Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (2002/С/165/03, ΕΕ C 165/6 της 11.7.2002, σελ. 6). Μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως εκάστοτε τροποποιούνται.

εξέταση αγορά αξιολογείται ως μη επαρκώς ανταγωνιστική, και ένας ή περισσότεροι παροχέας καθορίζεται/ονται ως έχοντες ΣΙΑ¹⁰. Ο νομοθετικός ορισμός της ΣΙΑ αντιστοιχεί ουσιαστικά στην έννοια της «δεσπόζουσας θέσης» που έχει οριστεί στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ως «η θέση οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει σε ένα παροχέα να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, τους πελάτες τους και τελικά τους καταναλωτές».

Τα ρυθμιστικά μέτρα που δύναται να επιβληθούν από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή σε Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στην οποία διαπιστώνεται ύπαρξη οργανισμού/ών με ΣΙΑ πρέπει να είναι κατάλληλα και αναλογικά και να αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, και περιλαμβάνουν κυρίως την

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς,
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Σε περίπτωση όπου η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή αξιολογεί μια αγορά ως επαρκώς ανταγωνιστική τότε σύμφωνα με το άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο υποχρεούται:

(α) να μην επιβάλει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιοδήποτε οργανισμό

(β) να αποσύρει από επηρεαζόμενο/ους οργανισμό/ούς ρυθμιστικές υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στο παρελθόν.

Ο πρώτος κύκλος εξέτασης¹¹ της λιανικής αγοράς ΜΓ κατέδειξε ότι η σχετική αγορά δεν ήταν

---

¹⁰ Βλ. το άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο ως προς τον νομοθετικό ορισμό της ΣΙΑ και το άρθρο 48 (3) του Νόμου 112 (I)/2004 ως ισχύει τροποποιηθείς.

¹¹ Σύσταση της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Ε.Ε. L 114, 8/5/2003, και Αιτιολογική Έκθεση αυτής. Μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, όπως εκάστοτε τροποποιούνται.}

επαρκώς ανταγωνιστική. Ο Επίτροπος με σχετική απόφαση¹² καθόρισε την ΑΤΗΚ ως παροχέα με Σημαντική Ισχύ και ως εκ τούτου επιβλήθηκαν στην ΑΤΗΚ σχετικές ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

Ως αναφέρθηκε προηγουμένως η νέα Σύσταση του 2014 και η Σύσταση της του 2007¹³ δεν περιλαμβάνουν λιανική αγορά η οποία να αφορά την ελάχιστη δέσμη Μισθωμένων Γραμμών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να εξετάσει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την λιανική αγορά, έτσι ώστε να δικαιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμιση. Στην περίπτωση όπου δεν δικαιολογείται εκ των προτέρων ρύθμιση θα πρέπει να αξιολογηθεί το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά για καθορισμό παροχέα με ΣΙΑ. Εφόσον δεν ικανοποιούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια και στην απουσία παροχέα με ΣΙΑ, ο Επίτροπος οφείλει να άρει τις υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

2.2. Προσέγγιση ΕΡΗΕΤ

Όταν μια ρυθμιστική αρχή επιδιώκει ex ante ρύθμιση μιας αγοράς η οποία δεν περιλαμβάνεται στην εκάστοτε εν ισχύ Σύσταση για τις αγορές που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση, της εφαρμόζεται η δοκιμασία των τριών κριτηρίων.

Στη νέα Σύσταση Αγορών του 2014¹⁴ και στη Σύσταση του 2007¹⁵, δεν περιλαμβάνεται η αγορά

---

¹² Απόφαση Επιτρόπου 2/2007 αναφορικά με τον Ορισμό των Σχετικών Αγορών, τον καθορισμό Οργανισμού με Σημαντική Ισχύ στη Λιανική αγορά Μισθωμένων Γραμμών και την επιβολή Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων στον Οργανισμό με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά

¹³ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Δεκεμβρίου 2007 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ), και Αιτιολογική Έκθεση αυτής. Μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τα Διατάγματα Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως αυτά εκάστοτε τροποποιούνται.

¹⁴ ΣΥΣΤΑΣΗ 2014/710/ΕΕ της Επιτροπής 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 295 της 11.10.2014 σ. 79).

¹⁵ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Δεκεμβρίου 2007 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα

των Λιανικών Μισθωμένων Γραμμών. Σύμφωνα με την παράγραφο 22 του προοιμίου της νέας Σύστασης του 2014 «οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ¹⁶ της Επιτροπής και της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της [παρούσας] σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση».

Στην αιτιολογική έκθεση της Σύστασης του 2007 (ενότητα 5) αναφέρεται ότι οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές οφείλουν να διενεργήσουν εξέταση του επιπέδου του ανταγωνισμού στις αγορές εκείνες όπου στον πρώτο γύρο της εξέτασης αγορών έχει ορισθεί παροχέας με ΣΙΑ ανεξάρτητα της συμπερίληψης των εν λόγω αγορών στην Σύσταση του 2007. Με βάση την νέα εξέταση οι ρυθμιστικές αρχές έχουν την δυνατότητα να διατηρήσουν / τροποποιήσουν ή να αποσύρουν τις υποβληθείσες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και αφού κατά τον πρώτο κύκλο εξέτασης της Λιανικής Αγοράς ΜΓ ορίστηκε παροχέας με ΣΙΑ και επιβλήθηκαν ρυθμιστικές υποχρεώσεις, ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να εξετάσει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την σχετική αγορά ώστε να αιτιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμιση. Περαιτέρω, στην περίπτωση όπου αιτιολογείται εκ των προτέρων ρύθμιση θα πρέπει να αξιολογηθεί το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά και στην περίπτωση όπου δύναται να οριστεί παροχέας με ΣΙΑ να επιβληθούν οι κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

Ο ΕΡΗΕΤ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.112(Ι)/2004¹⁷ και της σχετικής δευτερογενούς

με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ), και Αιτιολογική Έκθεση αυτής. Μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τα Διατάγματα Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως αυτά εκάστοτε τροποποιούνται.

¹⁶ Σύσταση 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([EE L 114 της 8.5.2003, σ. 45](#)).

¹⁷ Ο περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμος του 2004, Ν.112(Ι)/2004, 30^{ης} Απριλίου 2004, ως ισχύει τροποποιηθείς.

νομοθεσίας¹⁸, έχει συλλέξει δεδομένα και πληροφορίες από διάφορες πηγές οι οποίες καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα της αλυσίδας παραγωγής και κατανάλωσης (βλ. ερωτηματολόγια και απαντήσεις παροχών δικτύων¹⁹ καθώς και τα αποτελέσματα έρευνας καταναλωτών²⁰) συμπεριλαμβανομένων των παροχών δικτύων και υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, με στόχο να διεξαγάγει με κάθε λεπτομέρεια και στη βάση καθιερωμένων οικονομικών και νομικών αρχών τη δραστηριότητα ορισμού και εξέτασης της σχετικής αγοράς.

Διαδικασία Εξέτασης Λιανικής Αγοράς ΜΓ

Το τελικό προσχέδιο του εγγράφου κοινοποίησης αναφορικά με τη Λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών, έχει τεθεί σε Δημόσια Διαβούλευση με στόχο τη συλλογή στοιχείων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διαδικασία που έχει ακολουθηθεί και τα συμπεράσματα στα οποία έχει καταλήξει ο Επίτροπος.

Ενημέρωση Επιτρόπου για το καθεστώς ανταγωνισμού στην Λιανική Αγορά ΜΓ.

Προτού ξεκινήσει η διαδικασία εξέτασης των Αγορών Μισθωμένων Γραμμών, με στόχο την πληρέστερη και ορθότερη ενημέρωση του Επιτρόπου, έλαβε χώρα σχετική συνάντηση μεταξύ λειτουργών του Γραφείου του Επιτρόπου και των παροχών που δραστηριοποιούνται στις αγορές ΜΓ με στόχο την συζήτηση του καθεστώτος ανταγωνισμού στις Αγορές και οι αλλαγές που έχουν επέλθει τα τελευταία χρόνια λόγω οικονομικής κρίσης.

Οι λειτουργοί του Γραφείου του Επιτρόπου ζήτησαν τις απόψεις των παροχών σχετικά με αδυναμίες που εντοπίζονται στο πεδίο των αγορών ΜΓ και τις εισηγήσεις τους για βελτίωση των συνθηκών ανταγωνισμού προς όφελος των καταναλωτών. Οι παροχείς αναφέρθηκαν σε θέματα τιμολόγησης προϊόντων και συγκεκριμένα της υπηρεσίας backhaul σε σταθμό προσεγγίλωσης την οποία θεωρούν υπερτιμημένη. Εκφράστηκε επίσης η θέση όπως τα προϊόντα Ethernet συμπεριληφθούν στις αγορές Μισθωμένων Γραμμών. Περαιτέρω, οι παροχείς ενημέρωσαν για τα μελλοντικά τους πλάνα αναφορικά με μελλοντικές επενδύσεις στην ανάπτυξη των δικτύων τους.

¹⁸ Το περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π.147/2005, 24/03/2005 όπως εκάστοτε τροποποιήθηκε.

Η περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2005, Κ.Δ.Π.148/2005, 24/03/2005 όπως εκάστοτε τροποποιήθηκε.

¹⁹ { Βλ Παραρτήματα 2,3 και 4 }

²⁰ { Βλ Παραρτήματα 5 και 6 }

Στόχος της συζήτησης ήταν να υπάρξει μια πιο συντονισμένη διαδικασία εξέτασης αγοράς με περισσότερη κατανόηση μεταξύ των ενδιαφερομένων και ενίσχυση της διαδικασίας συλλογής στοιχείων από και δημόσιας διαβούλευσης με τους παροχείς. Συζητήθηκαν οι υφιστάμενες ρυθμίσεις στις σχετικές αγορές και οι ανάγκες της αγοράς από την οπτική γωνία των παροχέων υπηρεσιών. Ζητήθηκε η θέση των παροχέων αναφορικά με την υποκαταστασιμότητα των παραδοσιακών Μισθωμένων Γραμμών (τεχνολογίας PDH/SDH/xDSL) από προϊόντα Ethernet και άλλα προϊόντα δικτύωσης που παρέχουν ή δύναται να παρέχουν μέσω εναλλακτικών τεχνολογιών.

Οι παροχείς ενημερώθηκαν σχετικά με , το χρονοδιάγραμμα, τις διαδικασίες και το νομικό πλαίσιο που θα διέπουν τον 2^ο κύκλο εξέτασης Αγορών ΜΓ.

Για ενίσχυση/υποβοήθηση της συζήτησης κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες παροχείς έγγραφο με την εισήγηση του Επιτρόπου σχετικά με τον ορισμό της έννοιας της Μισθωμένης Γραμμής προσκαλώντας τα σχόλια τους.:

2.3. Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)

Σύμφωνα με το άρθρο 46(4) και 50 (1) του Ν.112(Ι)/2004 ο ΕΡΗΕΤ διαβουλεύεται με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς στο πλαίσιο Δημόσιας Διαβούλευσης, καθώς και με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Ε.Π.Α) Κύπρου. Σύμφωνα με το άρθρο 50(2) του Ν.112(Ι)/2004, ο ΕΡΗΕΤ διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη πριν την κοινοποίηση στην ΕΕ.

Κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας Ορισμού και Εξέτασης της σχετικής αγοράς ο Επίτροπος συνεργάστηκε με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) όπως επιβάλλει η νομοθεσία και οι Κατευθυντήριες Γραμμές της ΕΕ.

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) δεν έχει ένσταση αναφορικά με τη διαδικασία ή τα πορίσματα του Επιτρόπου για την ανάλυση αγορών υπό την έννοια ότι αυτή πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μέσα στο πλαίσιο της Νομοθεσίας που διέπει το ΓΕΡΗΕΤ.

Σημειώνεται ότι η ΕΠΑ δεν δεσμεύεται να ακολουθήσει τον ίδιο ορισμό αγορών αναφορικά με τα

ίδια προϊόντα ή υπηρεσίες σε μια εκ των υστέρων (ex post) έρευνα που αυτή διενεργεί.

Η απαντητική επιστολή της ΕΠΑ προς τον Επίτροπο παρατίθεται ως Παράρτημα 4.

2.4 Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Το 2007 σύμφωνα με το τότε εν ισχύ ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ, των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ) λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση της λιανικής αγοράς ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbits μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο²¹ και λαμβάνοντας υπόψη την τότε εν ισχύ Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές²² προέβηκε σε ορισμό της σχετικής αγοράς, εξέτασε το καθεστώς του ανταγωνισμού στην αγορά και αξιολόγησε το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στις Αγορές, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στις Αγορές²³ («Κατευθυντήριες γραμμές για ΣΙΑ»).

Κατά την περίοδο εξέτασης του πρώτου κύκλου των συγκεκριμένων αγορών υπήρχε μόνο ένας παροχέας που δραστηριοποιείτο εμπορικά στην Κυπριακή χονδρική αγορά Τερματικών και Ζευκτικών τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών, η ΑΤΗΚ και η οποία άρα κατείχε μερίδιο αγοράς ίσο με 100%.

---

²¹ «Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.33), (Οδηγία Πλαίσιο). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία ως Ν.112(Ι)/2004 ως ισχύει τροποποιηθείς.

²² «Σύσταση Αγορών της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και/ή υπηρεσιών στο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Ε(2003)497 της 11^{ης} Ιουλίου 2003, ή άλλως 2003/311/ΕΚ, ΕΕ L 114 της 8.5.2003, σελ. 45). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία στα Διατάγματα Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως εκάστοτε τροποποιούνται.

²³ «Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (2002/С/165/03, ΕΕ C 165/6 της 11.7.2002, σελ. 6). Μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τα Διατάγματα Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως εκάστοτε τροποποιούνται

Στο χρονικό πλαίσιο της εξέτασης του πρώτου κύκλου, στη σχετική λιανική αγορά ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbits δεν υπήρξαν υποκατάστατα ζήτησης και προσφοράς, και η σχετική αγορά θεωρήθηκε ότι αφορούσε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά:

- Η σχετική αγορά δεν παρουσιαζόταν επαρκώς ανταγωνιστική,
- η ΑΤΗΚ κατείχε σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά,
- η σχετική αγορά απαιτούσε ex ante ρυθμιστική παρέμβαση.

Ως εκ των ανωτέρω, η ΑΤΗΚ καθορίστηκε ως οργανισμός με Σημαντική Ισχύ στην Λιανική Αγορά Ελάχιστης Δέσμης Μισθωμένων Γραμμών έως και 2 Mbits.

Τον Φεβρουάριο του 2007, ο Επίτροπος με σχετική Απόφασή του 2/2007 καθόρισε την ΑΤΗΚ ως Οργανισμό με Σημαντική Ισχύ στην λιανική αγορά ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών, όπως αυτή καθορίζεται στη Σύσταση των σχετικών Αγορών της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003. Σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση, η εν λόγω σχετική αγορά περιλαμβάνει αναλογικές και ψηφιακές λιανικές μισθωμένες γραμμές χωρητικότητας έως και 2 Mbits.

Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στη ΑΤΗΚ με την πιο πάνω Απόφαση 2/2007 περιλαμβάνουν:

- (α) Υποχρέωση πρόσβασης σε λιανικές μισθωμένες γραμμές έως και 2 Mbits σε τελικούς χρήστες/ καταναλωτές,
- (β) Υποχρέωση Διαφάνειας,
- (γ) Υποχρέωση Αμεροληψίας (μη διάκρισης),
- (δ) Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού,
- (ε) Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης,
- (στ) Υποχρέωση μη Ομαδοποίησης Προϊόντων και Υπηρεσιών χωρίς εύλογη αιτία (unreasonable bundling of products and services).

Ο ΕΡΗΕΤ παράλληλα με την εξέταση της λιανικής αγοράς Μισθωμένων Γραμμών έως και 2 Mbits, εξέτασε στο ίδιο έγγραφο Κοινοποίησης και τις ακόλουθες αγορές:

- Λιανική αγορά Μισθωμένων Γραμμών πέραν των 2Mbits,
- Αγορά Διεθνών Μισθωμένων Γραμμών.

Αναφορικά με τη λιανική αγορά Μισθωμένων Γραμμών πέραν των 2Mbits, ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε με βάση τα τότε διαθέσιμα στοιχεία ότι οι φραγμοί εισόδου στην αγορά αυτή δεν ήταν υψηλοί και ότι η σχετική αγορά έτεινε προς συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Ωε εκ τούτου η αγορά λιανικής παροχής μισθωμένων γραμμών άνω των 2 Mbits δεν εκπλήρωνε τις προϋποθέσεις για εκ των προτέρων ρυθμιστικά μέτρα.

Αναφορικά με τις Διεθνείς Μισθωμένες Γραμμές, η εξέταση της αγοράς κατέδειξε ότι η αγορά Διεθνών Μισθωμένων Γραμμών (ενσύρματων) προς τους προορισμούς Ελλάδα και Ισραήλ ήταν επαρκώς ανταγωνιστική, αφού οι φραγμοί εισόδου στην υπό εξέταση αγορά δεν υφίσταντο πλέον και η αγορά έτεινε προς συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Με βάση την πιο πάνω αξιολόγηση του ανταγωνισμού στην αγορά, ο ΕΡΗΕΤ με τις Αποφάσεις του υπ. αριθμό 4/2007 και 5/2007 προχώρησε σε άρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που είχαν επιβληθεί το 2005 στην ΑΤΗΚ με βάση το προηγούμενο ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ, αναφορικά με τις αγορές των διεθνών μισθωμένων γραμμών για τους προορισμούς Ελλάδα και Ισραήλ και των εθνικών μισθωμένων γραμμών πέραν των 2 Mbits.

2.5 Δομή Εγγράφου

Η δομή του παρόντος εγγράφου είναι η ακόλουθη:

Μέρος 3: Ορισμός Σχετικής Αγοράς & Τεστ τριών κριτηρίων

Μέρος 4:Αξιολόγηση Επιπτώσεων Άρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Παράρτημα 1: Ερωτηματολόγια προς Παροχείς

Παράρτημα 2 : Απαντήσεις Παροχέων

Παράρτημα 3: Αποτελέσματα Έρευνας Καταναλωτών

Παράρτημα 4 : Επιστολή ΕΠΑ

ΜΕΡΟΣ 3 - ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Ο στόχος της διεξαγωγής διαδικασίας του ορισμού της αγοράς, η οποία αποτελεί μέσο για την αξιολόγηση της επάρκειας του ανταγωνισμού και κατ' επέκταση της αναγκαιότητας επιβολής ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων, είναι να αναγνωρίσει μέσα από μια συστηματική διαδικασία τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι δραστηριοποιημένοι παροχείς σε μια αγορά. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία αναγνωρίζονται οι πραγματικοί και οι εν δυνάμει ανταγωνιστές οι οποίοι δυνατόν να περιορίσουν αλλήλους από του να επιδεικνύουν συμπεριφορά ανεξάρτητη από αυτή που θα αναμενόταν ως αποτέλεσμα της ύπαρξης αποδοτικού ανταγωνισμού.

Το αποτέλεσμα του ορισμού της σχετικής αγοράς εξαρτάται από την κατάληξη της εφαρμογής των κριτηρίων υποκατάστασης ζήτησης και υποκατάστασης προσφοράς καθώς και από τον χρόνο που έχει καθορισθεί ως χρονικό πλαίσιο της παρούσας εξέτασης.²⁴

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης²⁵, μια σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των καταναλωτών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού όπως την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά. Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες.

Σημειώνεται ότι η χρήση του όρου «σχετική» αγορά υποδηλώνει αξιολόγηση και της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς, δηλαδή αξιολόγηση της τυχόν ομοιογένειας που παρατηρείται στην προσφορά/ ζήτηση υπηρεσιών/ προϊόντων σε μια γεωγραφική περιοχή και η οποία δύναται να την διακρίνει από γειτονικά εδάφη ή γειτονική γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές²⁶.

²⁴ Η ex-ante ρύθμιση αφορά στον εντοπισμό έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (χρονικό πλαίσιο παρούσας εξέτασης (3 χρόνια)).

²⁵ Υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής [1983] Συλλογή 3461, Υπόθεση C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, [1991] Συλλογή I-3359, Υπόθεση C-333/94 TetraPak κατά Επιτροπής [1996] Συλλογή I-5951.

²⁶ Βλ. π.χ. Υπόθεση 27/76 United Brands κατά Επιτροπής [1978] Συλλογή 207.

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ότι παραδοσιακά²⁷ στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το γεωγραφικό εύρος μιας αγοράς καθορίζεται συχνά από την έκταση που καλύπτει το σχετικό δίκτυο ή/και από πιθανούς νομοθετικούς ή ρυθμιστικούς περιορισμούς που επιβάλλονται ως προς το δικαίωμα παροχής των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

3.2. Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς.

Οι κύριοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των παροχών σε μια αγορά αφορούν στη:

- (α) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης²⁸ και στη
- (β) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς²⁹.

Ένας τρίτος παράγοντας ανταγωνιστικού περιορισμού που μπορεί να λαμβάνεται υπόψη αφορά το ενδεχόμενο εν δυνάμει (δυνητικού) ανταγωνισμού. Η διαφορά μεταξύ του εν δυνάμει ανταγωνισμού και της δυνατότητας υποκατάστασης της προσφοράς έγκειται στο γεγονός ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς αντιδρά σχετικά άμεσα σε πιθανή αύξηση τιμής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας χωρίς σημαντικά έξοδα επένδυσης, ενώ ο εν δυνάμει ανταγωνισμός χρειάζεται περισσότερο χρόνο πριν ξεκινήσει να προσφέρει υπηρεσίες στην αγορά και η είσοδος του συνοδεύεται από σημαντική επένδυση.

Ο Επίτροπος, στο πλαίσιο του ορισμού της σχετικής αγοράς, έλαβε υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς, και χρησιμοποίησε, όπου αυτό εφαρμόζεται, τον «έλεγχο υποθετικού μονοπωλίου»³⁰ (Hypothetical Monopolist Test ή SSNIP Test = Small but Significant, Non-transitory Increase in Price). Στο πλαίσιο

²⁷ Υπόθεση IV/M.1025, Mannesmann/Olivetti/Infostrada.

²⁸ Επιτρέπει τον καθορισμό των προϊόντων προς τα οποία οι χρήστες μπορούν να στραφούν σε περίπτωση που παρατηρηθεί σχετική αύξηση τιμής σε ένα προϊόν της ίδιας αγοράς. Δεν είναι απαραίτητη η στροφή της πλειονότητας των καταναλωτών σε ένα άλλο προϊόν. Αρκεί ένας επαρκής αριθμός καταναλωτών να μεταπηδήσει σε άλλο προϊόν για να καταστήσει την αλλαγή της τιμής στο αρχικό προϊόν μη κερδοφόρα.

²⁹ Επιτρέπει την αξιολόγηση της δυνατότητας εισόδου παροχών που δεν είναι ενεργοί στη σχετική αγορά ως αποτέλεσμα της σχετικής αύξησης στην τιμή προσφοράς.

³⁰ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής για την Πρόσβαση (ΕΕ C 265 της 22.8.1998, σελ. 2), παρ. 46 και Υπόθεση T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής [1994] συλλογή II-755, παρ. 68. Σημειώνεται ότι για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ο έλεγχος SSNIP χρησιμοποιείται ως εργαλείο αξιολόγησης της ύπαρξης ανταγωνισμού μεταξύ διαφορετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

αυτού του ελέγχου (SSNIP), μια υπηρεσία (ή ομάδα υπηρεσιών) συνιστά σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός παροχέας μπορεί να επιβάλει μια μικρή (5-10%) και όχι μεταβατική αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας πέραν του επιπέδου που ορίζει ο ανταγωνισμός, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις του σε σημείο που η αύξηση αυτή να την καθιστά μη επικερδή³¹.

Ο Επίτροπος ακολούθησε τη φιλοσοφία προσέγγισης της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για τον ορισμό των σχετικών αγορών³² και έλαβε υπόψη τον παράγοντα του εν δυνάμει ανταγωνισμού κατά την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές.

3.3. Σχετική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών

3.3.1 Εισαγωγή

Οι κυριότερες υπηρεσίες στην Κυπριακή αγορά που υποστηρίζονται σε λιανικό επίπεδο από Μισθωμένες Γραμμές είναι μεταξύ άλλων, τηλεφωνική επικοινωνία, μεταφορά δεδομένων, σύνδεση με διαδίκτυο, μεταφορά ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων και σύνδεση ιδιωτικών και δημόσιων δικτύων.

Από έρευνα αγοράς³³ για την μεταφορά δεδομένων που διεξήχθη το Νοέμβριο το 2012 από την εταιρεία Rai Consultants είχαμε κάποια αρχικά συμπεράσματα όπως:

- Οι Μισθωμένες Γραμμές³⁴ έχουν μειωθεί* σε αριθμό και χρησιμοποιούνται μόνο από το 20% των εταιρειών που χρησιμοποιούν τεχνολογίες μετάδοσης δεδομένων.

* Μία στις τρεις εταιρείες (πελάτες λιανικής) που χρησιμοποιούσαν μισθωμένες γραμμές έχουν ήδη αλλάξει σε άλλη τεχνολογία μετάδοσης δεδομένων, ενώ από αυτούς που χρησιμοποιούν μισθωμένες γραμμές ένας στους τρεις ενδιαφέρεται να εγκαταλείψει τις μισθωμένες συνδέσεις και να προχωρήσει σε σύνδεση με εναλλακτικές τεχνολογίες μετάδοσης δεδομένων.

³¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ.40.

³² Σύσταση της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007, αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ), (Ε.Ε. L 344/65, 28/12/2007) και Αιτιολογική Έκθεση αυτής.

³³ Παράρτημα 3

³⁴ «παραδοσιακές» ΜΓ-τεχνολογίας SDH/ HDSL/SDSL

- Οι περισσότερες εταιρείες (59%) επιλέγουν το Ethernet ως τη τεχνολογία μετάδοσης δεδομένων για τους οργανισμούς τους.
- Το Ethernet φαίνεται να είναι η επιλογή στην οποία θα μεταβούν οι περισσότεροι (64%) σε περίπτωση που η ΑΤΗΚ καταργήσει την υπηρεσία ATM/Frame Relay (Η υπηρεσία έχει πλέον καταργηθεί).
- Οι λόγοι εγκατάλειψης των «παραδοσιακών» Μισθωμένων Γραμμών είναι κυρίως το ψηλό κόστος, αλλά και γενικά η πεποίθηση ότι οι «παραδοσιακές» Μισθωμένες Γραμμές δεν έχουν ιδιαίτερα πλεονεκτήματα πλέον έναντι άλλων εναλλακτικών υπηρεσιών μετάδοσης δεδομένων (π.χ. Ethernet, SDSL, πρόσβαση σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα-VPNs).
- Μία ενδεχόμενη αύξηση στο κόστος της τεχνολογίας μετάδοσης δεδομένων που χρησιμοποιούν κατά 10% για όλους τους παροχείς δεν θα ήταν αρκετός λόγος για τη μεγάλη πλειοψηφία των πελατών να αλλάξουν τεχνολογία.
- Σε περίπτωση που το κόστος της υπηρεσίας μετάδοσης δεδομένων που τους προσφέρει μόνο ο παροχέας τους αυξανόταν κατά 10% ενώ η τιμή του αντίστοιχου προϊόντος των ανταγωνιστών παρέμενε σταθερή, τότε ένα σημαντικό ποσοστό (30%) θα άλλαζαν παροχέα.
- Υπάρχει σε μεγάλο βαθμό γνώση ανάμεσα στους πελάτες όσον αφορά το τι προσφέρουν οι κύριοι παίχτες στο τομέα τεχνολογιών μετάδοσης δεδομένων. Αυτό προκύπτει και από το γεγονός ότι οι περισσότεροι κοιτάζουν πάνω από ένα παροχέα πριν κάνουν την τελική τους επιλογή.
- Όταν ξεκινήσουν συνεργασία με ένα παροχέα τότε φαίνεται ότι δεν αλλάζουν τόσο εύκολα αφού εντοπίζεται μόνο ένα 13% να έχουν αλλάξει παροχέα υπηρεσιών μετάδοσης δεδομένων τα τελευταία 3 χρόνια.
- Τέλος, η φήμη και αξιοπιστία, η καλύτερη τιμή, αλλά και η πολύχρονη συνεργασία και άμεση εξυπηρέτηση είναι οι κυριότεροι παράγοντες συνεργασίας με ένα παροχέα.

Με βάση τα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά τη διαδικασία εξέτασης των σχετικών αγορών, στο παρόν στάδιο δραστηριοποιούνται τέσσερις (4) παροχείς στην λιανική αγορά Μισθωμένων Γραμμών. Συγκεκριμένα, η ΑΤΗΚ η οποία είναι ο παραδοσιακός παροχέας και οι εταιρείες Primetel, Cablenet και MTN οι οποίοι είναι οι εναλλακτικοί παροχείς. Δεν εντοπίστηκε πρόβλημα στη λειτουργία της Λιανικής Αγοράς.

Στις απαντήσεις τους για ότι αφορά την μίσθωση υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών από άλλους

όλοι οι εναλλακτικοί παροχείς (Primetel, Cablenet & MTN) δήλωσαν ότι μισθώνουν χωρητικότητα μέσω ΜΓ από άλλο παροχέα (ΑΤΗΚ). Αυτό αφορά στις περισσότερες περιπτώσεις τερματικά τμήματα ΜΓ σε χονδρική τιμή όπου οι εναλλακτικοί παροχείς δεν έχουν πρόσβαση στους εν δυνάμει συνδρομητές μέσω του δικού τους δικτύου για την παροχή λιανικών υπηρεσιών.

Οι παροχείς PrimeTel, Cablenet & MTN αρχίζουν σε διάφορες χρονικές περιόδους να αποτελούν την εναλλακτική επιλογή για παροχή μισθωμένων γραμμών σε λιανικό επίπεδο. Οι εταιρείες έχουν επενδύσει στην ανάπτυξη και κατασκευή ανεξάρτητων και αυτόνομων δικτύων στη βάση του επιχειρηματικού πλάνου του κάθε παροχέα.

Με βάση τις απαντήσεις που λήφθηκαν από τους παροχείς στα πλαίσια σχετικού ερωτηματολογίου³⁵ που τους αποστάληκε από το Γραφείο του Επιτρόπου, μόνο η ΑΤΗΚ έχει τη δυνατότητα γεωγραφικής αυτόνομης κάλυψης σε όλη την έκταση της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι υπόλοιποι παροχείς έχουν περιορισμένη μέχρι στιγμής κάλυψη και δίνουν περισσότερη έμφαση στα αστικά κέντρα. Αγοράζοντας όμως υπηρεσίες σε χονδρικό επίπεδο από την ΑΤΗΚ έχουν επίσης τη δυνατότητα παγκύπριας γεωγραφικής κάλυψης.

3.3.2 Τεχνολογίες Δικτύωσης και Μετάδοσης /Μεταφοράς Δεδομένων στην Κυπριακή Αγορά.

Στον ορισμό των Λιανικών αγορών Μισθωμένων Γραμμών, ο ΕΡΗΕΤ λαμβάνει υπόψη του την Οδηγία Πλαίσιο η οποία αναφέρει ότι η ρύθμιση πρέπει να είναι ουδέτερη ως προς την τεχνολογία (technology neutral).

Επιπρόσθετα ο ΕΡΗΕΤ, λαμβάνει υπόψη του τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης³⁶, όπου ορίζεται ότι μια σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά/λειτουργικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των τελικών χρηστών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού όπως και την ύπαρξη της προσφοράς και της

³⁵ Παράρτημα 2

³⁶ Υπόθεση 322/81, Michelin v. Commission (1983) ECR 3461; Υπόθεση IV/31.533 και IV/34.072 AKZO v Commission; Υπόθεση C-62/86 [1991] ECR I-3359; Υπόθεση C-333/94 TetraPak v Commission.

ζήτησης στην εν λόγω αγορά.

Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες. Ο ορισμός των χονδρικών αγορών πρέπει να συνάδει με αυτό της λιανικής αγοράς αλλά σε διαφορετικό επίπεδο.

Σε αυτό το στάδιο ο ΕΡΗΕΤ, θα εξετάσει κατά πόσον οι εναλλακτικές τεχνολογίες μεταφοράς δεδομένων εμπίπτουν στην ίδια λιανική αγορά με τις «παραδοσιακές» με μισθωμένες γραμμές με βάση τη χρήση από τους τελικούς χρήστες/πελάτες των παροχών³⁷.

Ορισμός Μισθωμένων Γραμμών:

Μισθωμένες Γραμμές:

Σημαίνει τηλεπικοινωνιακές διευκολύνσεις- ανεξάρτητα από την τεχνολογία που χρησιμοποιείται- μέσω των οποίων καθίσταται δυνατή η παροχή συμμετρικής μισθωμένης χωρητικότητας μεταξύ: α) των σημείων απολήξεως του ιδίου ή διαφορετικών τηλεπικοινωνιακών δικτύων, β) σταθερών σημείων που αποτελούν τμήματα ιδίου ή διαφορετικών τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή γ) σημείου απολήξεως δικτύου και των εγκαταστάσεων τερματικού εξοπλισμού του τελικού χρήστη.

Η χωρητικότητα δύναται να δεσμεύεται ή να διαμοιράζεται μέσω του σχετικού δικτύου, ανάλογα με το τύπο/τεχνολογία της συγκεκριμένης μισθωμένης γραμμής.

Στη βάση του πιο πάνω ορισμού, ο Επίτροπος κρίνει ότι τα ψηφιακά κυκλώματα Ethernet (κυκλώματα E-Line) έχουν παρόμοια λειτουργικά με τις παραδοσιακές Μισθωμένες Γραμμές και κρίνονται ως υποκατάστατα αφού ικανοποιούν τα πιο κάτω λειτουργικά χαρακτηριστικά των Μισθωμένων Γραμμών σε χαμηλότερες τιμές.

Περαιτέρω, εξετάζοντας τα χαρακτηριστικά του προϊόντος Ethernet (κυκλώματα E-VPN) ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι επίσης παρουσιάζει τα ίδια λειτουργικά χαρακτηριστικά με τα κυκλώματα E-line και μπορεί να θεωρηθεί υποκατάστατο μιας παραδοσιακής Μισθωμένης Γραμμής.

Ο Επίτροπος δεν εξετάζει κατά πόσο τα προϊόντα/υπηρεσίες που χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες ATM/FR περιλαμβάνονται στις/στην υπό εξέταση αγοράς/αγορά, δεδομένου ότι αυτά δεν είναι πλέον εμπορικά διαθέσιμα.

³⁷ Νομολογία Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Επίτροπος κρίνει ότι οι συνδέσεις/κυκλώματα VPN, xDSL, υπηρεσίες δεδομένων καλωδιακών, δορυφορικών υπηρεσιών και μικροκυματικές ζεύξεις δεν ανήκουν στην ίδια λιανική αγορά, δεδομένου ότι δεν θεωρούνται λειτουργικά ισοδύναμες/ισοδύναμα με μια «παραδοσιακή» μισθωμένη γραμμή.

Δεδομένου επίσης ότι, από τα αποτελέσματα της έρευνας ανάμεσα στους παροχείς, ο αριθμός των αναλογικών συνδέσεων που είναι ενεργές στην αγορά είναι μηδενικός, τότε οι γραμμές αυτές δεν εξετάζονται/θεωρούνται ως υποκατάστατα των ψηφιακών ΜΓ, και δεν περιλαμβάνονται στην υπό εξέταση λιανική αγορά.

3.3.3 Προϊόντα που περιλαμβάνονται στην Αγορά Μισθωμένων Γραμμών

Ο Επίτροπος κρίνει ότι η της Λιανικής αγοράς Μισθωμένων Γραμμών περιλαμβάνει :

- **Ψηφιακές μισθωμένες γραμμές τεχνολογίας SDH/HDSL/SDSL** εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων , ως εκ τούτου, ο όρος «παραδοσιακά» μισθωμένες γραμμές.
- **Κυκλώματα Ethernet (προϊόντα E-Line και E-VPN)** που είναι λειτουργικά ισοδύναμα και ως εκ τούτου, χρησιμοποιούνται για να υποκαταστήσουν τις «παραδοσιακές» μισθωμένες γραμμές .
- **Ψηφιακά Κυκλώματα Πρόσβασης σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα (μέσω Μισθωμένων Γραμμών ή/και κυκλωμάτων Ethernet)** θεωρούνται υποκατάστατα αφού η πρόσβαση γίνεται μέσω ΜΓ/κυκλωμάτων Ethernet και προσφέρεται συμμετρική χωρητικότητα.
- **Υπηρεσίες που παρέχονται μέσω των συνδέσεων ATM** δεν αποτελούν πλέον μέρος της σχετικής αγοράς προϊόντος, διότι δεν προσφέρεται πλέον από την ΑΤΗΚ και όλες οι συνδέσεις έχουν μεταφερθεί σε Ethernet .
- **Υπηρεσίες που παρέχονται μέσω των συνδέσεων, xDSL και καλωδιακής υποδομής (τεχνολογία DOCSIS)** δεν είναι λειτουργικά ισοδύναμες προς τις υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω των «παραδοσιακών» Μισθωμένων Γραμμών .

Συμπέρασμα του ΕΡΗΕΤ είναι ότι:

Σε επίπεδο λιανικής, η σχετική αγορά προϊόντος πρέπει να περιλαμβάνει υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω Μισθωμένων Γραμμών, ψηφιακές Μισθωμένες Γραμμές SDH/HDSL/SDSL και προϊόντα Ethernet (E-Line και E-VPN) και υπηρεσίες πρόσβασης σε ΝΙΔ που παρέχονται μέσω ΜΓ.

Τα προαναφερόμενα προϊόντα/συνδέσεις/κυκλώματα θεωρούνται λειτουργικά ισοδύναμα και τυγχάνουν της ίδιας χρήσης από τους τελικούς χρήστες και ως εκ τούτου **δύναται να υποκατασταθούν σε επίπεδο λιανικής πώλησης.**

3.4 Γεωγραφική Αγορά.

Η σχετική αγορά αντιστοιχεί στην περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενοι παροχείς προσφέρουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές διότι στις εν λόγω περιοχές οι συνθήκες του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά³⁸.

Ακολουθώντας την πάγια νομολογία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και τη σχετική πρακτική της Επιτροπής, ο Επίτροπος προχώρησε στον ορισμό της γεωγραφικής εμβέλειας της σχετικής αγοράς βασιζόμενο κυρίως σε δύο κριτήρια³⁹, ήτοι:

- (α) την φυσική περιοχή που καλύπτουν τα δίκτυα Μισθωμένων Γραμμών, και
- (β) την ύπαρξη νομικών και άλλων κανονιστικών περιορισμών ή υποχρεώσεων που έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του γεωγραφικού εύρους των λειτουργιών ενός παροχέα.

Βάσει των πιο πάνω κριτηρίων, Ο Επίτροπος αποφάσισε ότι η σχετική αγορά λιανικών Μισθωμένων Γραμμών συμπίπτουν με το σύνολο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας διότι:

- Οι γενικές εξουσιοδοτήσεις οι οποίες έχουν εκχωρηθεί και αφορούν την ίδρυση και λειτουργία δημόσιου σταθερού ενσύρματου δικτύου (μισθωμένες γραμμές) ηλεκτρονικών επικοινωνιών αφορούν το σύνολο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Το υφιστάμενο δίκτυο του παραδοσιακού παροχέα ΑΤΗΚ καλύπτει όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

³⁸ Υπόθεση 27/76 United Brands v. Commission (1978) Συλλογή 207.

³⁹ Υπόθεση IV/M.1025, Mannesman/Olivetti/Infostrada.

- Το δίκτυο των εναλλακτικών παροχών, καλύπτει όλο και μεγαλύτερη έκταση της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Η τιμολογιακή πολιτική της ΑΤΗΚ δεν διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή μέσα στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Η τιμολογιακή πολιτική των εναλλακτικών παροχών, δεν διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή μέσα στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Η διαφημιστική και προωθητική πολιτική των παροχών δεν διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή μέσα στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

3.5 Τεστ Τριών Κριτηρίων.

Όπως αναφέρεται στη Σύσταση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007, αγορές άλλες από εκείνες που έχουν περιληφθεί στο παράρτημα της Σύστασης, ορίζονται βάσει των αρχών του ανταγωνισμού που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁴⁰ και ευθυγραμμίζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά⁴¹, ικανοποιώντας σωρευτικά τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα
- ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Σύμφωνα με την παράγραφο 22 του προοιμίου της νέας Σύστασης του 2014 «οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ⁴² της Επιτροπής και της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της παρούσας σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές

⁴⁰ ΕΕ C 372 της 9.12.1997 σ.5

⁴¹ ΕΕ C 165 της 11.7.2002 σ.6

⁴² Σύσταση 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([ΕΕ L 114 της 8.5.2003, σ. 45](#)).

εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση».

Για τους σκοπούς όμως της εξέτασης της πρώην αγοράς 7(2003) χρησιμοποιούνται τα τρία κριτήρια για να καταλήξει ο ΕΡΗΕΤ εάν πρέπει να επανεξετάσει την αγορά ή όχι.

Σε ό,τι αφορά στο κάθε ένα από τα τρία κριτήρια που προσδιορίζονται από την Επιτροπή, οι ακόλουθοι δείκτες⁴³ είναι υποβοηθητικοί για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης ή μη των τριών κριτηρίων.

(α) παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά.

- Ύπαρξη εφάπαξ εξόδων (sunk costs).

Το αναγκαίο κόστος των επενδύσεων που θα ήταν αναγκασμένος ένας παροχέας να καταβάλει ώστε να είναι σε θέση να εισέλθει στη σχετική αγορά θεωρείται ότι θα είναι πολύ ψηλό αν κρίνουμε και από τις επενδύσεις θα χρειαστεί να καταβάλει ένας εναλλακτικός παροχέας στη Κύπρο ειδικά αν θα έχει παγκύπρια κάλυψη. Τα εφάπαξ έξοδα και η ανάκτηση της αρχικής επένδυσης συνιστούν τα πιο σοβαρά αποτρεπτικά σημεία για είσοδο στις υπό εξέταση αγορές.

Σε ότι αφορά τους υφιστάμενους παροχείς που έχουν αναπτύξει ως ενός σημείου το δίκτυο τους τα εφάπαξ έξοδα για περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου τους δεν υφίσταται σε τόσο μεγάλο βαθμό αφού έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν χονδρικά ζευκτικά και τερματικά μέρη Μισθωμένων Γραμμών, ώστε να τα προωθήσουν λιανικά, αφού υπάρχει σχετική ρύθμιση στις αντίστοιχες αγορές. Οι ρυθμίσεις στις Χονδρικές Αγορές συνεχίζουν να υφίστανται και προτείνονται και στον πιο πρόσφατο κύκλο ανάλυσης αγορών του 2014.

- Έλεγχος της υποδομής που δεν αναπαράγεται εύκολα.

Η αναγκαία υποδομή δεν αναπαράγεται εύκολα και ένας νέος παροχέας, εάν αδειοδοτείτο, μπορεί να αντιμετωπίζει σχετικά προβλήματα στην ανάπτυξη του δικτύου του π.χ. συνεγκατάσταση σε υφιστάμενους αγωγούς, τοπικά σχέδια ανάπτυξης κτλ .

---

⁴³ Έγγραφο IRG (07) 25

Ο ΕΡΗΕΤ ρυθμίζει βάσει σχετικού διατάγματος την διαδικασία συνεγκατάστασης σε αγωγούς αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις προκύπτουν προβλήματα όπως μεταξύ άλλων η μη διαθεσιμότητα αγωγού και η άρνηση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών για παραχώρηση δικαιωμάτων διέλευσης (π.χ. λόγω μιας πρόσφατης αποκατάστασης ενός δρόμου).

- Εύκολη ή προνομιούχος πρόσβαση στους κεφαλαιουχικούς ή οικονομικούς πόρους.

Η πρόσβαση των δύο υφιστάμενων παροχέων μισθωμένων γραμμών σε χονδρικό επίπεδο σε κεφαλαιουχικούς και οικονομικούς πόρους εκτιμάται ότι θα είναι ευκολότερη από ότι ενός νεοεισερχόμενου στην αγορά ειδικά μετά και από την δύσκολη οικονομική κατάσταση της Κύπρου. Ακόμη και μεταξύ των υφιστάμενων παροχέων μπορεί να διακριθεί διαφορά στην ευκολία πρόσβασης σε τέτοιους πόρους.

Επίσης, οι υφιστάμενοι παροχείς παρέχουν υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών εδώ και χρόνια και έχουν μια υφιστάμενη πελατειακή βάση η οποία τους επιφέρει σταθερά μηνιαία έσοδα τα οποία είναι πολύ σημαντικά για τη συνέχιση της λειτουργίας τους. Αντίθετα, ένας νεοεισερχόμενος θα εκκινήσει από μηδενική πελατειακή βάση θα πρέπει να περάσει ένα σημαντικό χρονικό διάστημα μέχρι να αποκτήσει πελατειακή βάση η οποία θα του επιτρέψει να έχει σε μόνιμη βάση πρόσβαση σε σημαντικούς οικονομικούς πόρους. Εκτιμάται ότι, ένας νεοεισερχόμενος παροχέας να πρέπει να εξασφαλίσει πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους μόνο προσφέρει άλλες σχετικές υπηρεσίες με σεβαστή πελατειακή βάση στην Κυπριακή Αγορά που να του έδινε τη δυνατότητα ολοκληρωτικής χρήσεις ενός δικτύου.

- Οικονομίες κλίμακας, οικονομίες φάσματος.

Και οι τέσσερις παροχείς μπορούν να έχουν οικονομίες κλίμακας, ο καθένας ανάλογα και με το μέγεθος του και τα χρόνια παρουσίας στην Κυπριακή αγορά. Σε ό,τι αφορά στην ΑΤΗΚ με την υποδομή της στις τηλεπικοινωνίες και την ικανότητα μετάδοσης έχει μεγάλη δυνατότητα να εκμεταλλευθεί τις οικονομίες φάσματος. Ένας νεοεισερχόμενος παροχέας θα χρειαζόταν αρκετό διάστημα και επενδύσεις για να αναπτύξει παρόμοιες οικονομίες φάσματος και κλίμακας.

- Κάθετη ολοκλήρωση.

Όλοι οι παροχείς μπορούν να έχουν κάθετη ολοκλήρωση και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, ο καθένας ανάλογα και με το μέγεθος του και τα χρόνια παρουσίας στην Κυπριακή αγορά. Ένας νεοεισερχόμενος παροχέας στην αγορά θα χρειαζόταν αρκετό χρόνο και σοβαρές επενδύσεις για να πετύχει μια παρόμοια δομή με τους υφιστάμενους παροχείς.

- Εμπόδια για να αναπτύξει τη διανομή και το δίκτυο πωλήσεων.

Και οι τέσσερις παροχείς που ήδη δραστηριοποιούνται στην χονδρική αγορά έχουν αναπτύξει ένα δίκτυο διανομής και πώλησης των υπηρεσιών τους και διαθέτουν σημεία διάθεσης των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν.

Ένας νεοεισερχόμενος παροχέας αρχικά δύναται να αντιμετωπίσει δυσκολίες στη διάθεση των υπηρεσιών οι οποίες δυσκολίες δεν θεωρούνται αποτρεπτικές στο να εισέλθει στην χονδρική αγορά, δεδομένου ότι δύναται να συνάψει συμφωνίες συνεργασίας με μεταπωλητές τέτοιων υπηρεσιών ή να χρησιμοποιήσει δικό του δίκτυο πωλήσεων διαφορετικών προϊόντων και υπηρεσιών. Περαιτέρω, οι υπηρεσίες που εξετάζονται στο παρόν έγγραφο ΕΑ είναι αρκετά εξειδικευμένες και σε χονδρικά επίπεδο οπότε δεν απαιτείται η υποστήριξη τους από ένα εκτεταμένο δίκτυο πωλήσεων.

- Η διαφοροποίηση προϊόντων ή υπηρεσιών.

Όλοι οι παροχείς παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες και προϊόντα με μικρή συνήθως διαφορά στην εισαγωγή τους. Η διαφοροποίηση τους όμως επηρεάζεται και από τον ορισμό της αγοράς. Ένας νεοεισερχόμενος παροχέας για να αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχίας του θα έπρεπε, αν μπορούσε, να προσφέρει τις ίδιες υπηρεσίες σε δέσμη, με πολύ διαφορετική και χαμηλότερη τιμολόγηση ή αν είχε αποκλειστικά ένα νέο τεχνολογικό πλεονέκτημα.

- Νομοθεσία/ Αδειοδότηση

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η αδειοδότηση για ανάπτυξη δικτύου ΜΓ -από νεοεισελθόντα στην αγορά παροχέα-δεν περιορίζεται από την νομοθεσία. Στην περίπτωση που ένας καινούργιος επενδυτής επιδεικνυε ενδιαφέρον για την είσοδο του στην υπό εξέταση αγορά, απαιτείται ένα εύλογο χρονικό διάστημα για την αδειοδότηση του και στη συνέχεια αρκετά μεγαλύτερο χρονικό διάστημα

για την ανάπτυξη καινούργιου/επιπρόθετου δικτύου και έναρξης της δραστηριότητας του επενδυτή ως παροχέα υπηρεσιών ΜΓ.

Έπεται ότι στο χρονικό διάστημα της παρούσας εξέτασης αγοράς η υφιστάμενη νομοθεσία δεν αποτελεί ένα υψηλό φραγμό εισόδου στις συγκεκριμένες αγορές.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχει σοβαρή παρουσία φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά για νεοεισερχόμενους, αλλά το μέγεθος της σχετικής αγοράς και ο υφιστάμενος ανταγωνισμός δύναται να επιδρούν αποτρεπτικά στην είσοδο ενός νεοεισερχόμενου.

(β) διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.

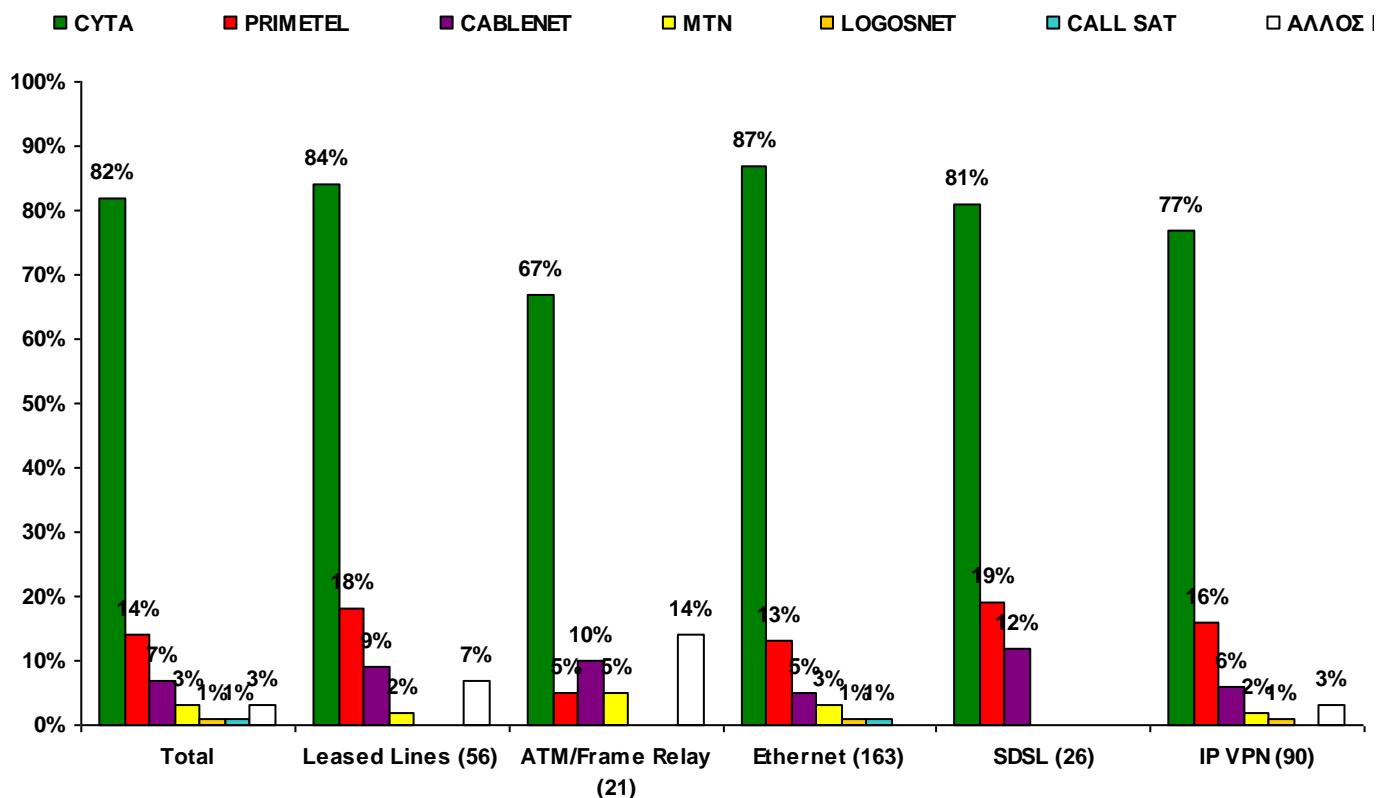
Το δεύτερο κριτήριο αξιολογεί εάν μια αγορά θα έτεινε προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό χωρίς ρυθμίσεις και μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα. Τα ακόλουθα κριτήρια είναι πιθανοί δείκτες για να αξιολογήσουν εάν μια αγορά τείνει προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

- Μεριδία αγοράς.

Υπάρχει μεγάλη διαφορά μεριδίων μεταξύ των παροχέων. Μετά από αρκετά χρόνια ενός μοναδικού παροχέα στην αγορά, δόθηκε η ευκαιρία στους εναλλακτικούς παροχείς να εισέλθουν στη αγορά και να αποκτήσουν ένα σημαντικό ποσοστό της αγοράς καθώς προσφέρουν αρκετά προϊόντα στη σχετική αγορά. Έτσι η Κυπριακή αγορά ενισχύθηκε με τρεις επιπλέον παροχείς.

Το διάστημα που πέρασε από την προηγούμενη ανάλυση της αγοράς και με τις ρυθμίσεις που επεβλήθησαν από τον ΕΡΗΕΤ υπήρξαν αλλαγές στα μερίδια αγοράς που αποδεικνύουν την παρουσία ανταγωνισμού στο επίπεδο των λιανικών υπηρεσιών. Στο σημείο 3.3.1 και την σχετική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών παρουσιάζονται τα πιο σημαντικά σημεία που αντλήσαμε από την έρευνα αγοράς σε λιανικό επίπεδο. Οι πελάτες γνωρίζουν τις διάφορες τεχνολογικές αλλαγές που έγιναν στην αγορά, τις διάφορες επιλογές που έχουν και έτσι έχουν διαμορφωθεί και τα μερίδια αγοράς. Στο σχετικό χρονικό διάστημα που έγινε έρευνα αγοράς η ΑΤΗΚ κατείχε την πρώτη θέση στις λιανικές Μισθωμένες Γραμμές με δεύτερη την εταιρεία Primetel, τρίτη την Cablenet με και ακολουθεί η MTN. Παρουσιάζεται το σχετικό γραφικό πιο κάτω από την έρευνα αγοράς.

Γράφημα 1 . Συνεργασία/Παροχές Υπηρεσιών Μετάδοσης Δεδομένων.

Μερικοί οργανισμοί /ιδιώτες επιλέγουν να αγοράζουν υπηρεσίες από δύο παροχείς ταυτόχρονα για σκοπούς αυξημένης ασφάλειας. Περισσότερη εξέταση των μεριδίων αγοράς θα γίνει σε επόμενο στάδιο αν θεωρηθεί αναγκαία η ανάλυση της σχετικής αγοράς(επισυνάπτεται η έρευνα αγοράς καταναλωτών που έγινε από την RAI Consultants στο παράρτημα 3).

- Έλεγχος της υποδομής που δεν αναπαράγεται εύκολα.

Όλοι οι παροχείς έχουν αναπτύξει το δίκτυο τους σε πολύ ψηλά επίπεδα κάτι που ένας νεοεισερχόμενος παροχέας θα συναντούσε περισσότερες δυσκολίες στο να αναπτύξει παρόμοια υποδομή. Η ΑΤΗΚ έχει κάλυψη σε μεγαλύτερο μέρος του νησιού από τους υπόλοιπους παροχείς με ένα ποσοστό που αγγίζει το 100%. Οι άλλοι παροχείς συνεχίζουν τις προσπάθειες για ανάπτυξη του δικτύου τους.

- Προϊόν/διαφοροποίηση υπηρεσιών (π.χ. συσσωρευμένα προϊόντα ή υπηρεσίες)/ Εμπόδια στην επέκταση/ Πιθανός ανταγωνισμός.

Οι παροχείς παρέχουν παρόμοια προϊόντα σε παρόμοιες τιμές και ορισμένες φορές οι εναλλακτικοί είναι πιο χαμηλά ,που κρατήθηκαν σταθερές στο υπό εξέταση διάστημα. Ο πιθανός ανταγωνισμός είναι δύσκολο να προβλεφθεί αφού η σχετική αγορά παρουσιάζει αρκετές μεταβολές .

Το γεγονός ότι ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να διατηρήσει την επιβολή ρυθμίσεων στον οργανισμό με ΣΙΑ σε χονδρικό επίπεδο των σχετικών υπηρεσιών και προϊόντων, και να ζητήσει την επιβολή δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης με συνθήκες διαφάνειας, μη διάκρισης και κοστοστρέφειας, επηρεάζει θετικά και τις συνθήκες ανταγωνισμού σε λιανικό επίπεδο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα, ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι η διάρθρωση της αγοράς τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα και υπάρχουν οι δυνατότητες ανταγωνισμού στο λιανικό επίπεδο μισθωμένων γραμμών αφού διατηρηθούν οι σχετικές ρυθμίσεις σε χονδρικό επίπεδο.

(γ) ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνον της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση πιθανές αποτυχίες της σχετικής αγοράς.

Η επάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού είναι το τρίτο κριτήριο, που ο ΕΡΗΕΤ πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσο η ex post ρύθμιση είναι επαρκής για να αντιμετωπίσει τις πιθανές αποτυχίες της σχετικής αγοράς.

Συνήθως η νομοθεσία περί ανταγωνισμού επιβάλλεται (ex-post) αφού μια κατάσταση έχει επιφέρει τις αρνητικές επιπτώσεις μιας αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς.

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) αυτόβουλα ή μετά από καταγγελία εξετάζει περιπτώσεις όπου υπάρχουν αρκετά στοιχεία σε μία αγορά για να εξακριβώσει εάν έχουν επέλθει αθέμιτες πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό σε μία αγορά. Όταν διεξαχθεί ή έρευνα που μπορεί να διαρκέσει και μεγάλο χρονικό διάστημα, μπορεί να επιβληθούν ρυθμίσεις και υποχρεώσεις σε ορισμένους παροχείς υπηρεσιών.(ex-post)

Για τη συγκεκριμένη αγορά πρέπει να λάβουμε υπόψη και το ότι η συνέχεια επιβολής ρυθμίσεων στον οργανισμό με ΣΙΑ σε χονδρικό επίπεδο των σχετικών υπηρεσιών και προϊόντων με την επιβολής δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης με συνθήκες διαφάνειας, μη διάκρισης και κοστοστρέφειας επηρεάζει θετικά και τις συνθήκες ανταγωνισμού σε λιανικό επίπεδο.

Υπό αυτές τις συνθήκες τυχόν αδυναμίες της αγοράς που θα συνίστανται σε καταχρηστική συμπεριφορά, επέκταση ή τυχόν άλλες πρακτικές αποκλεισμού της επιχείρησης με ΣΙΑ θα μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας του δικαίου περί ανταγωνισμού.

3.6 Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια.

Σε ό,τι αφορά την αγορά Λιανικών Μισθωμένων Γραμμών, ο ΕΡΗΕΤ αποφασίζει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια που παρουσιάζονται πιο πάνω.

Υπάρχουν εναλλακτικοί παροχείς που δραστηριοποιούνται στην λιανική αγορά τα τελευταία χρόνια. Δεν απαγορεύεται η είσοδος στην αγορά ενός νέου παροχέα και οι υφιστάμενες ρυθμίσεις στις Χονδρικές αγορές Μισθωμένων Γραμμών διευκολύνουν κάτι τέτοιο.

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι νομικοί φραγμοί που να αποτρέπουν την είσοδο στην στη σχετική αγορά. Δεν είναι δυνατή η ανάπτυξη άλλου παροχέα χωρίς την αδειοδότηση από τα αρμόδια σώματα αλλά δεν αποτρέπεται από νομικούς λόγους η είσοδος στην αγορά.

Ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Τα ανωτέρω συνηγορούν ότι λόγω των προαναφερόμενων ιδιαιτεροτήτων της Κυπριακής αγοράς τουλάχιστον στα χρονικά όρια της παρούσας εξέτασης (διετία) τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται σωρευτικά και ως εκ τούτου η εν λόγω αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση.
- Η επιβολή ρυθμιστικών υποχρεώσεων στις σχετικές Χονδρικές Αγορές Ζευκτικών και Τερματικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών επιτρέπουν την παροχή λιανικών υπηρεσιών από εναλλακτικούς παροχείς σε παγκύπριο επίπεδο.

- Πλέον η είσοδος των τριών εναλλακτικών παροχών και η προσφορά σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών, καταρρίπτει το πρώτο κριτήριο για την παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά.
- Διάρθρωση αγοράς που τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.

3.7. Συμπεράσματα Εξέτασης Λιανικής Αγοράς Μισθωμένων Γραμμών.

- i. Στις αγορές των Λιανικών Μισθωμένων Γραμμών υπάρχουν τέσσερις (4) δραστηριοποιημένοι παροχείς: οι εταιρείες ΑΤΗΚ , PrimeTel, MTN και Cablenet Communications Ltd.
- ii. Ο Επίτροπος, με βάση την Οδηγία Πλαίσιο και στη βάση του ορισμού των ΜΓ κατέληξε ότι:
  - Ψηφιακά κυκλώματα Ethernet (E-Line και E-VPN) περιλαμβάνονται στη σχετική αγορά Λιανικών ΜΓ
  - ΑΤΜ/FR τεχνολογίας γραμμές δεν προσφέρονται πλέον στην αγορά της Κύπρου.
  - Αναλογικές ΜΓ δεν προσφέρονται πλέον στην Αγορά της Κύπρου.
  - Ψηφιακά Κυκλώματα Πρόσβασης σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα (μέσω Μισθωμένων Γραμμών ή/και κυκλωμάτων Ethernet) περιλαμβάνονται στη σχετική αγορά Λιανικών ΜΓ
- iii. Η σχετική γεωγραφική αγορά για τις Λιανικές Μισθωμένες Γραμμές αντιστοιχεί σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- iv. Τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται σωρευτικά και ως εκ τούτου δεν ορίζεται παροχέας με ΣΙΑ.
- v. ο ΕΡΗΕΤ αποφασίζει όπως προχωρήσει στην άρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που επιβλήθηκαν στην ΑΤΗΚ με την απόφαση του 2/2007.

Μέρος 4 - Αξιολόγηση Επιπτώσεων Άρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Η πρόθεση του ΕΡΗΕΤ να διατηρήσει τη ρύθμιση στις Χονδρικές Αγορές Μισθωμένων στην πρόσφατη εξέταση της αγοράς το 2014, και τα δεδομένα στην αγορά των λιανικών μισθωμένων συνδέσεων δικαιολογούν άρση των ρυθμιστικών μέτρων στις Λιανικές Μισθωμένες γραμμές χωρίς να αναμένεται ότι το γεγονός θα επηρεάσει αρνητικά την σχετική αγορά.

Όπως αναφέρθηκε στο σημείο 3.5.β ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να διατηρήσει την επιβολή ρυθμίσεων στον οργανισμό με ΣΙΑ σε χονδρικό επίπεδο των σχετικών υπηρεσιών και προϊόντων, και να ζητήσει την επιβολή δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης με συνθήκες διαφάνειας, μη διάκρισης και κοστοστρέφειας, επηρεάζει θετικά και τις συνθήκες ανταγωνισμού σε λιανικό επίπεδο.

Ο ΕΡΗΕΤ, μετά την εξέταση των χονδρικών αγορών Μισθωμένων Γραμμών που διεξήχθη ταυτόχρονα με την λιανική, προτίθεται να διατηρήσει τις ex ante ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν με την Απόφαση 03/2007 στις χονδρικές Υπηρεσίες που αφορούν τις χονδρικές αγορές τις μισθωμένες γραμμές σε τερματικό αλλά και ζευκτικό επίπεδο .

Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις είναι:

- (α) Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου,
- (β) Υποχρέωση Διαφάνειας,
- (γ) Υποχρέωση Αμεροληψίας (μη διάκρισης),
- (δ) Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού,
- (ε) Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης,
- (στ) Υποχρέωση παροχής συνεγκατάστασης και από κοινού χρήσης διευκολύνσεων

Η δυνατότητα εισόδου και παραμονής στη Λιανική αγορά είναι δεδομένη με τις ρυθμίσεις που επιβάλλονται στις Χονδρικές αγορές τερματικών και ζευκτικών τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών και έτσι δημιουργούνται οι συνθήκες για επαρκή ανταγωνισμό σε λιανικό επίπεδο.

Οι ρυθμίσεις που επιβάλλονται στις ως άνω χονδρικές αγορές θα διασφαλίσουν την εύρυθμη λειτουργία του ανταγωνισμού και ως εκ τούτου θα βοηθήσουν να εκλείψουν οι κίνδυνοι για τον ανταγωνισμό στη λιανική αγορά.

Παράρτημα 1- Ερωτηματολόγια προς Παροχείς

Ερωτηματολόγιο Αναφορικά με την Έρευνα και Ανάλυση των Σχετικών Αγορών με Σκοπό την Εκτίμηση Ύπαρξης Οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στις Αγορές των Μισθωμένων Γραμμών

Εισαγωγή

Σκοπός του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (εφεξής ΕΡΗΕΤ), στο πλαίσιο της Νομοθεσίας Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών της Κυπριακής Δημοκρατίας (Ν.112(Ι)/2004), η οποία υιοθετεί πλήρως το ρυθμιστικό πλαίσιο και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴⁴, είναι:

(α) η παροχή στην Κύπρο, υπηρεσιών και δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών για το σύνολο του κοινού,

(β) η προστασία των συμφερόντων του καταναλωτή, ειδικά καθόσον αφορά την τιμή και ποιότητα των παρεχομένων στην Κύπρο ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών,

(γ) η εισαγωγή αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών,

(δ) η δυνατότητα παροχής ή διαθέσεως μεγάλου εύρους εξοπλισμού και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

---

⁴⁴ α) Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009

β) Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009

γ) Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009,

δ) Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία Καθολικής υπηρεσίας) όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009.

Πρωταρχικός στόχος είναι η διασφάλιση θεμιτού και υγιούς ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις αρχές της μη διάκρισης και της διαφάνειας. Ως εκ τούτου επιβάλλεται η τακτική θεώρηση και ο έλεγχος των διακυμάνσεων και των μεταβολών τις οποίες μετέρχεται μια αναπτυσσόμενη αγορά όπως είναι η αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών της Κύπρου.

Βάσει του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων⁴⁴, οι προς ρύθμιση αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές του ευρωπαϊκού δικαίου περί ανταγωνισμού. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη Σύσταση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007⁴⁵ για τον προσδιορισμό των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, ενδείκνυται η εφαρμογή τριών σωρευτικών κριτηρίων και συγκεκριμένα: το πρώτο κριτήριο είναι η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου, το δεύτερο κριτήριο καλύπτει αγορές των οποίων η δομή δεν τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα και το τρίτο κριτήριο είναι ότι η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού δεν αρκεί αφεαυτής για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπόψη αγοράς. Οι αγορές που απαριθμούνται στο παράρτημα της προαναφερόμενης Σύστασης του 2007 έχουν προσδιοριστεί βάσει των τριών σωρευτικών κριτηρίων. Για αγορές που δεν έχουν περιληφθεί στην σύσταση του 2007, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να εφαρμόσουν τη διαδικασία των τριών κριτηρίων στην εκάστοτε αγορά. Για τις αγορές του παραρτήματος της Σύστασης 2003/311/ΕΚ⁴⁶, της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003, οι οποίες δεν έχουν περιληφθεί στο παράρτημα της Σύστασης του 2007, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων για να εκτιμήσουν κατά πόσο, με βάση τα εθνικά δεδομένα, μια αγορά συνεχίζει να επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση.

Σε όλες τις αγορές που προβλέπονται στο Παράρτημα της Σύστασης του 2007, οι Ρυθμιστικές Αρχές θα παρεμβαίνουν για να επιβάλλουν υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις ή/και οργανισμούς μόνον εφόσον οι αγορές θεωρούνται ότι δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, λόγω της ύπαρξης παροχών υπηρεσιών/δικτύων οι οποίοι κατέχουν θέση που ισοδυναμεί με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά.

Σύμφωνα με τη νομολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ένας οργανισμός θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε συλλογικά, απολαμβάνει θέση οικονομικής ισχύος που του παρέχει τη δυνατότητα να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες του και εν τέλει από τους καταναλωτές.

---

⁴⁵ Σύσταση της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007, αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406, (ΟJ L344/65, 28-12-2007), καθώς και την σχετική Αιτιολογική Έκθεση, SEC(2007)1483.

⁴⁶ Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών. [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2003) 497].

Με βάση τα άρθρα 46 και 47 του Νόμου, ο Επίτροπος προχώρησε στην ετοιμασία και έκδοση Διατάγματος⁴⁷ το οποίο καθορίζει τις διαδικασίες ορισμού και ανάλυσης αγοράς και στην έκδοση σχετικής Απόφασης⁴⁸ η οποία περιγράφει τη μεθοδολογία ορισμού και ανάλυσης των σχετικών αγορών.

- Ο Επίτροπος έχει δρομολογήσει την εξέταση των ακόλουθων αγορών για τις οποίες υφίστανται ρυθμιστικά μέτρα στην Κυπριακή Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Η περί της Λιανικής Αγοράς Ελάχιστης Δέσμης Μισθωμένων Γραμμών, Απόφαση του 2007, ΑΕ 2/2007 27/2/2007 η οποία ρυθμίζει τη Λιανική Αγορά Ελάχιστης Δέσμης Μισθωμένων Γραμμών, όπως αυτή καθορίζεται στη Σύσταση των σχετικών Αγορών της 11ης Φεβρουαρίου 2003⁴⁹. Στην προαναφερόμενη Απόφαση, η εν λόγω σχετική αγορά καθορίζεται με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης της σχετικής λιανικής αγοράς ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών την οποία διεξήγαγε ο Επίτροπος, και περιλαμβάνει αναλογικές και ψηφιακές λιανικές μισθωμένες γραμμές χωρητικότητας έως και 2 Mbits.
- Η περί των Αγορών Χονδρικής Παροχής Τερματικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών και Χονδρικής Παροχής Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών, Απόφαση του 2007, ΑΕ 3/2007, η οποία αναφέρεται στις αγορές χονδρικής παροχής τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών και χονδρικής παροχής ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών, όπως αυτή καθορίζεται στη Σύσταση των σχετικών Αγορών της 11ης Φεβρουαρίου 2003⁵⁰. Στην προαναφερόμενη Απόφαση, οι εν λόγω σχετικές αγορές καθορίζονται με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης των σχετικών αγορών, την οποία διεξήγαγε ο Επίτροπος, και περιλαμβάνει τις ακόλουθες σχετικές αγορές χονδρικών μισθωμένων γραμμών:(α) Χονδρική αγορά τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών, και (β) Χονδρική αγορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών.

Συλλογή Πληροφοριών

Για σκοπούς εκτίμησης της ισχύος κάθε παροχέα που δραστηριοποιείται στην αγορά στις πιο πάνω αγορές, το ΓΕΡΗΕΤ σας αποστέλλει το συνημμένο ερωτηματολόγιο ώστε να συλλέξει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Οι πληροφορίες πρέπει να προέρχονται απευθείας από την εταιρεία/οργανισμό σας και είστε υποχρεωμένοι να τις παρέχετε βάσει των όρων της γενικής άδειας σας, του Νόμου [άρθρο 25 και 46(6)] και του Περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διατάγματος του 2005.

⁴⁷ Το Περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π.147/2005, 24^{ης} Μαρτίου 2005, ως ισχύει τροποποιηθέν

⁴⁸ Η Περί της Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2005, Κ.Δ.Π.148/2005, 24^{ης} Μαρτίου 2005, ως ισχύει τροποποιηθείσα

⁴⁹ Αγορά 7 στη Σύσταση της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου του 2003.

⁵⁰ Αγορές 13 και 14 της Σύστασης της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003.

Σε περίπτωση μη παροχής των πληροφοριών, το ΓΕΡΗΕΤ δύναται να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο κατ' εφαρμογή του Διατάγματος περί Συλλογής Πληροφοριών και επιβολής Διοικητικού Προστίμου Κ.Δ.Π 300/2008 σε κάθε Παροχέα που παραβιάζει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα.

Σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 18 του Περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διατάγματος του 2005, το ΓΕΡΗΕΤ θα δημοσιεύει όλες τις πληροφορίες που συμβάλουν στην εξασφάλιση ανοικτής και ανταγωνιστικής αγοράς, ενεργώντας πάντοτε σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες, με την επιφύλαξη κοινοτικών και εθνικών κανόνων σχετικά με την τήρηση του επιχειρηματικού απορρήτου (άρθρο 25 του Νόμου).

Η ορθή και πληρέστερη ενημέρωση του Επιτρόπου αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθεί μέσα από τις απαντήσεις σας στα ερωτήματα που σας κοινοποιούνται με το παρόν ερωτηματολόγιο, οι οποίες και θα κατευθύνουν την ανάλυση αγοράς. Ως εκ τούτου η έγκαιρη και έγκυρη συμπλήρωση και υποβολή του ερωτηματολογίου θα βοηθήσει στην αποτελεσματικότερη και ορθότερη ανάλυση των σχετικών αγορών.

Ερωτήματα-Διευκρινίσεις

Για οποιεσδήποτε τυχόν απορίες έχετε όσον αφορά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου παρακαλούμε όπως αποστείλετε το ερώτημα σας στη διεύθυνση: info@ocecpr.org.cy

Ημερομηνία Υποβολής Ερωτηματολογίων

Το ερωτηματολόγιο πρέπει να υποβληθεί στο ΓΕΡΗΕΤ πλήρως συμπληρωμένο όχι αργότερα από τις 30 Σεπτεμβρίου 2013.

Μορφή Υποβολής Ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο πρέπει να υποβληθεί σε δύο αντίγραφα στην διεύθυνση:

Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων

Ερωτηματολόγιο Μισθωμένων Γραμμών

Ηλιουπόλεως 12

1101 Λευκωσία

Κύπρος

Επιπρόσθετα αντίγραφο του ερωτηματολογίου πρέπει να σταλεί και ηλεκτρονικά κατά ή πριν την

ημερομηνία λήξης της υποβολής των ερωτηματολογίων στην διεύθυνση:
marketanalysisleasedlines@ocecpr.org.cy

Βλέπετε έγγραφο με τίτλο:

4. Παράρτημα 1 Ερωτηματολόγιο προς τους παροχείς.xls

Παράρτημα 2 – Απαντήσεις Παροχών στα ερωτηματολόγια που αναφέρονται στο παράρτημα 1

Τα εν λόγω στοιχεία είναι εμπιστευτικά

Βλέπετε έγγραφα με τίτλο:

5. Παράρτημα 2 - Απαντήσεις ΑΤΗΚ (Μέρος Α).xls
6. Παράρτημα 2 - Απαντήσεις ΑΤΗΚ (Μέρος Β).doc
7. Παράρτημα 2 - Απαντήσεις ΑΤΗΚ - Συνημμένο 9 Χάρτης ΕΔΜ (Μέρος Γ).pdf
8. Παράρτημα 2 - Απαντήσεις MTN
9. Παράρτημα 2 - Απαντήσεις Primetel
10. Παράρτημα 2 - Απαντήσεις Cablenet (Μέρος Α)
11. Παράρτημα 2 - Απαντήσεις Cablenet (Μέρος Β)

Παράρτημα 3 - Αποτελέσματα Έρευνας Καταναλωτών.

Βλέπετε έγγραφα με τίτλο:

12. Παράρτημα 3 - ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ.pdf

Παράρτημα 4 - Επιστολή ΕΠΑ

02 MAY 2014 09:51 From:

22901944

To: +357 22 493770

3/4/2

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

Αρ.Φακ.: 05.34.001

30 Απριλίου 2014

 Επίτροπος Ρυθμίσεως
 Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και
 Ταχυδρομείων

ΕΛΛΗΦΘΗ ΑΡΧΕΙΟ	
Ημερ.....	21/4/14
Υπογρ.....	78

 16 08 004: 004. 001
 135617
 135622

**ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ &
ΤΗΛΕΟΜΟΙΟΤΥΠΟ**

ΘΕΜΑ: Έγγραφο της διεύθυνσης διαβούλευσης για την αξιολόγηση ex ante ρυθμίσεως σε σχέση με την τη Λιανική Αγορά Μισθωμένων Γραμμών (πρώην αγορά 7)

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και σας πληροφορώ ότι η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού αφού εξέτασε ενδελεχώς τα στοιχεία και πληροφορίες που αποστέλλεται κατέληξε πως δεν έχει ένσταση αναφορικά με τη διαδικασία ή τα προτάματα του γραφείου του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων για την ανάλυση της υπό αναφορά αγοράς, υπό την έννοια ότι αυτή πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες, κατευθυντήριες γραμμές και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μέσα στα πλαίσια της Νομοθεσίας που διέπει το ΓΕΡΗΕΤ.

Διευκρινίζεται ότι η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού δεν διαμεύεται να ακολουθησει τον ίδιο ορισμό αγοράών αναφορικά με τα ίδια προϊόντα ή τις υπηρεσίες σε μια εκ των υστέρων (ex post) έρευνα που ενδεχόμενα θα κληθεί να διενεργήσει.

Με εκτίμηση

(Signature)
 Λουκία Χριστοδούλου
 Πρόεδρος της Επιτροπής
 Προστασίας του Ανταγωνισμού

**Παράρτημα 5 - Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την Εξέταση της
Λιανικής Αγοράς Μισθωμένων Γραμμών.**

Βλέπετε έγγραφα με τίτλο:

- 13. Παράρτημα 5 - Αξιολόγηση Δημόσιας Διαβούλευσης.doc
- 14. Παράρτημα 5 - CYTA Public Consultation Comments.pdf
- 15. Παράρτημα 5 - Primetel Public Consultation Comments.pdf
- 16. Παράρτημα 5 - MTN Public Consultation Comments.pdf
- 17. Παράρτημα 5 - Cablenet Public Consultation Comments.pdf